

Sygn. akt VIII U 1725/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P., dnia 12 maja 2015 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu, VIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Łukasz Ruszkiewicz

Protokolant: sekretarz sądowy Diana Nowak

przy udziale zainteresowanego R. M.

po rozpoznaniu w dniu 12 maja 2015 roku w Poznaniu

odwołania *N. C.*

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w P.

z dnia 17 stycznia 2014 roku, znak: (...)

w sprawie *N. C.*

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddziałowi w P.

o podstawę wymiaru składek

- 1. zmienia zaskarżoną decyzję i stwierdza, iż podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia: emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne odwołującej N. C. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek Usługi (...) stanowią, w okresie od lipca 2013 roku do listopada 2013 roku, kwoty zadeklarowane przez płatnika składek,***
- 2. zasądza od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w P. na rzecz odwołującej N. C. kwotę 90 złotych (słownie: dziewięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.***

SSO Łukasz Ruszkiewicz

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 stycznia 2014 roku nr (...), adresowaną do Usługi (...) R. M. i N. C., Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P., działając na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 18 ust. 1, 2 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2009 roku, nr 205, poz. 1585 ze zm.) oraz art. 81 ust. 1, 5, 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 roku, nr 164, poz. 1027 ze zm.), § 11 pkt 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 maja 1996 roku w sprawie sposobu ustalania wynagrodzenia w okresie niewykonywania pracy oraz wynagrodzenia stanowiącego podstawę obliczania odszkodowań, odpraw, dodatków wyrównawczych do wynagrodzenia oraz innych należności przewidzianych w Kodeksie Pracy (Dz. U. z 1996 roku, Nr 62, poz. 289) oraz art. 58 § 3 kc stwierdził, iż podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia N. C. podlegającej ubezpieczeniom jako pracownik u płatnika składek Usługi (...) wynosi:

Okres (mm/rrr)	ubezpieczenie emerytalne i rentowe	ubezpieczenie chorobowe	ubezpieczenie wypadkowe	ubezpieczenie zdrowotne
07/2013	260,87 zł	260,87 zł	260,87 zł	260,87 zł
08/2013	1000,00 zł	1000,00 zł	1000,00 zł	862,90 zł
09/2013	1000,00 zł	1000,00 zł	1000,00 zł	862,90 zł
10/2013	200,00 zł	200,00 zł	200,00 zł	891,66 zł
11/2013	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy przytoczył treść przepisów stanowiących jej podstawę. Wskazał, iż płatnik składek złożył za N. C. raport miesięczny za miesiąc lipiec 2013 roku z wykazaniem podstawy wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne w kwocie 260,87 zł oraz za miesiąc sierpień 2013 roku w kwocie 1000,00 zł w wymiarze 1/2 etatu, a od dnia 1 września 2013 roku płatnik zmienił N. C. etat z 1/2 na pełen etat i za miesiąc wrzesień ubezpieczona została wykazana z podstawą wymiaru składek 2.500,00 zł, natomiast za miesiąc październik 2013 roku z podstawą 416,66 zł, a od dnia 7 października 2013 roku przebywała na zwolnieniu lekarskim.

W ocenie pozwanego zmiana etatu i wynagrodzenia przez płatnika składek oraz powstanie niezdolności do pracy w krótkim okresie od zmiany warunków pracy nasuwa podejrzenie, że zmiana została dokonana w celu uzyskania wyższych świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że zakwestionował wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek, ponieważ okoliczności sprawy wskazują, że zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współżycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa i w związku z tym obniżono do kwoty 1000,00 zł brutto, czyli do wynagrodzenia jakie ubezpieczona otrzymywała na podstawie umowy o pracę z dnia 24 lipca 2013 roku, gdyż trudno dać wiarę że nastąpiła tak znaczna zmiana etatu wraz z dużym wzrostem wynagrodzenia po upływie zaledwie miesięcznego okresu zatrudnienia.

Od powyższej decyzji ubezpieczona N. C. – działając przez fachowego pełnomocnika – wniosła odwołanie, zaskarżając decyzję w całości i domagając się jej zmiany poprzez przyjęcie podstawy wymiaru składek w kwocie 2.500,00 zł oraz zasądzenia od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na rzecz odwołującej kosztów ewentualnie uchylenia zaskarżonej decyzji w całości i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania organowi I instancji.

W uzasadnieniu odwołująca wskazała, że brak jest jakichkolwiek dowodów pozwalających na wyprowadzenie wniosku, że zmiana warunków pracy i płacy mogłaby zostać uznane za czynność prawną nieważną. Zdaniem odwołującej zmiana taka była adekwatna do okoliczności zatrudnienia tj. zwiększenie obowiązków oraz zwiększenie obrotów w firmie. Wynagrodzenie ustalone przez strony w aneksie do umowy o pracę w kwocie 2500,00 zł jest niewiele wyższe niż minimalne wynagrodzenie za pracę i nie może być uznane za wynagrodzenie niegodziwe.

W odpowiedzi na odwołanie organ podtrzymał stanowisko w sprawie, wnosząc o odrzucenie odwołania a w przypadku nieuwzględnienia o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołująca N. C. urodzona (...) posiada wyższe wykształcenie, w 2009 roku ukończyła Wyższą Szkołę (...) w zakresie doradztwa personalno – zawodowego, uzyskując tytuł licencjata oraz w 2011 roku ukończyła Wyższą Szkołę (...) w P. w zakresie zarządzania zasobami ludzki, uzyskując tytuł magistra.

W okresie od dnia 24 czerwca 2008 roku do dnia 31 maja 2010 roku odwołująca pracowała w firmie (...) sp. z o.o. na stanowisku specjalisty ds. marketingu.

W okresie od dnia 1 czerwca 2010 roku do dnia 31 października 2010 roku pracowała w firmie (...) sp. z o.o. na stanowisku referenta ds. telemarketingu.

W okresie od dnia 17 kwietnia 2011 roku do dnia 17 sierpnia 2011 roku odwołująca pracowała w firmie (...) sp. z o.o. na stanowisku specjalisty ds. rekrutacji.

W okresie od dnia 25 czerwca 2012 roku do dnia 31 stycznia 2013 roku N. C. pracowała jako telemarketer w firmie (...).

Dowód: curriculum vitae, kwestionariusz osobowy oraz dyplomy ukończenia studiów wyższych w aktach pozwanego organu rentowego.

W dniu 2 lipca 2013 roku odwołująca złożyła w firmie zainteresowanego R. M. podanie o pracę, albowiem firma zainteresowanego poszukiwała pracownika na stanowisko sprzedawcy poprzez umieszczenie ogłoszeń w Internecie i w Urzędzie Pracy.

Odwołująca N. C. w dniu 24 lipca 2013 roku zawarła umowę o pracę z firmą Usługi (...) na czas określony od dnia 24 lipca 2013 roku do dnia 23 lipca 2015 roku. Odwołująca zatrudniona została na stanowisku sprzedawcy w 1/2 wymiaru czasu pracy za wynagrodzeniem miesięcznym w wysokości 1000,00 złotych brutto.

W dniu 2 września 2013 roku między odwołującą a płatnikiem składek Usługi (...) został podpisany aneks do w/w umowy o pracę, na mocy którego odwołująca została zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem miesięcznym w wysokości 2500,00 złotych brutto. Nowy rodzaj umowy i nowe warunki zaczęły obowiązywać od dnia 1 września 2013 roku.

Dowód: dokumenty w aktach pozwanego organu rentowego.

R. M. prowadzi działalność gospodarczą polegającą na sprzedaży drzwi, paneli i podłóg z drewna pod nazwą Usługi (...).

Do obowiązków odwołującej należała sprzedaż paneli, drzwi i podłóg z drewna. Pracę swoją wykonywała w siedzibie firmy przy ulicy (...) w P.. Odwołująca poszukiwała aktualnych cen, porównywała ceny towarów oraz wykonywała zdjęcia i wystawiała towar do sprzedaży w internetowych serwisach aukcyjnych wraz ze sporządzeniem szczegółowych opisów sprzedawanych towarów. Dziennie odwołująca wykonywała około 3-4 zdjęć towarów, głównie paneli podłogowych, niektóre ze zdjęć poprawiała i ubarwiała w programie komputerowym, aby były wyraźniejsze, a następnie umieszczała szczegółowy opis sprzedawanego przedmiotu. Odwołująca porządkowała również dokumentację dla księgowej, którą przekazywał jej pracodawca, taką jak faktury i paragony. Odwołująca cały czas poszerzała swoją wiedzę w zakresie paneli, drzwi i podłóg, których sprzedażą się zajmowała.

Początkowo odwołująca zatrudniona była w połowie wymiaru czasu pracy, jednakże z uwagi na wzrost sprzedaży i zamówień na panele i drzwi, a tym samym zwiększenie obrotów firmy, zaistniała potrzeba pracy odwołującej w pełnym wymiarze czasu pracy z powodu zwiększenia ilości jej obowiązków, z którymi wcześniej w ramach 1/2 wymiaru czasu pracy nie mogła zdążyć. Odwołująca utrzymywała również z klientami kontakt, prowadziła z nimi korespondencję, odpowiadała mailowo na pytania klientów dotyczące danej oferty.

Dowód: zeznania odwołującej N. C. (k. 74) i zeznania świadka M. C. (k.73).

W związku ze zwiększeniem ilości pracy odwołująca rozpoczęła rozmowy z zainteresowanym o podwyższeniu jej wynagrodzenia już w sierpniu 2013 roku i strony zgodnie ustaliły że jest potrzeba pracy sprzedawcy w pełnym wymiarze czasu pracy za odpowiednio wyższym wynagrodzeniem. Aneks zmieniający warunki pracy i płacy został podpisany w dniu 2 września 2013 roku.

W 2013 roku zainteresowany R. M. uzyskał łączny przychód z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w wysokości 25.687,43 zł.

Dowód: zeznanie podatkowe PIT-36 za 2013 rok (k. 84-89)

Odwołująca wiedziała o ciąży przed podjęciem zatrudnienia u zainteresowanego, ale nie poinformowała o tym od razu pracodawcy, gdyż bała się, że nie dostanie podwyżki. Jednak od dnia 7 października 2013 roku N. C. stała się niezdolna do pracy z powodu komplikacji w związku z ciążą.

Dowód: zeznania odwołującej N. C. (k. 74), dokumenty w aktach pozwanego organu rentowego.

W imiennym raporcie rozliczeniowym za lipiec 2013 roku płatnik składek R. M. wskazał jako podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne odwołującej kwotę 260,87 zł brutto.

W imiennym raporcie rozliczeniowym za sierpień 2013 roku płatnik składek wskazał jako podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne odwołującej kwotę 1000,00 zł.

W imiennym raporcie rozliczeniowym za wrzesień 2013 roku płatnik składek wskazał wynagrodzenie chorobowe w kwocie 1073,85 zł.

Po przejściu odwołującej na zwolnienie lekarskie jej obowiązki przejął zainteresowany R. M., jednakże odwołująca chce wrócić do pracy.

W dniu 23 lutego 2014 roku odwołująca urodziła dziecko.

Dowód: dokumenty w aktach pozwanego organu rentowego.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie za lipiec 2013, sierpień, wrzesień, październik i listopad 2013 wynosiło 3.740,05 zł (średnia kwartalna).

Dowód: fakt powszechnie znany - dane statystyczne GUS.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów.

Sąd uznał za wiarygodne wszystkie dokumenty zgromadzone w aktach pozwanego organu rentowego oraz aktach sprawy, albowiem zostały one sporządzone przez powołane do tego osoby, w ramach przysługujących im kompetencji oraz w przewidzianej przez prawo formie. Nadto dokumenty te nie były kwestionowane przez żadną ze stron postępowania, a i Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu.

Sąd przeprowadził również dowód z zeznania podatkowego PIT – 36 zainteresowanego za rok 2013 na okoliczność ustalenia sytuacji finansowej płatnika składek, z którego wynika, iż firma zainteresowanego R. M. była w 2013 roku na tyle wypłacalna, aby zatrudnić pracownika w pełnym wymiarze czasu pracy za miesięcznym wynagrodzeniem w kwocie 2.500,00 zł brutto.

Fakt niekwestionowania przez strony treści kserokopii dokumentów znajdujących się w aktach sprawy pozwolił nadto na potraktowanie tychże kserokopii jako dowodów pośrednich istnienia dokumentów o treści im odpowiadającej.

Sąd ocenił zeznania odwołującej N. C. oraz przesłuchanego w sprawie świadka M. C. jako wiarygodne w całości, rzeczowe, spontaniczne, szczere i zgodne z wiarygodnymi dokumentami zgromadzonymi w sprawie.

Sąd pominął dowód z przesłuchania zainteresowanego R. M., albowiem ten nie stawił się dwukrotnie na wyznaczony termin rozprawy z powodów zdrowotnych, a Sąd uznał, iż jego zeznania nie są niezbędne do rozstrzygnięcia sporu.

Organ rentowy zresztą w żaden sposób nie zakwestionował zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i nie złożył jakichkolwiek wniosków dowodowych na poparcie twierdzeń, z których wywodził skutki prawne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Odnosząc się do meritum sprawy stwierdzić należy, iż sporną decyzją pozwany organ rentowy określił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne N. C. za 07/2013, 08/2013, 09/2013 i 10/2013 z tytułu zatrudnienia u zainteresowanego Usługi (...) R. M. w wysokości wynagrodzenia za pracę otrzymywanego na podstawie umowy o pracę z dnia 24 lipca 2013 roku, to jest w kwocie 1000 złotych brutto, które obowiązywało w umowie z dnia 24 lipca 2013 roku z uwzględnieniem niezdolności N. C. do pracy od dnia 7 października 2013 roku w związku z ciążą. W ocenie pozwanego bowiem zmiana etatu i wynagrodzenia przez płatnika składek Usługi (...) R. M. oraz powstanie niezdolności do pracy w krótkim okresie od daty zmiany warunków pracy nasuwa podejrzenie, że zmiana została dokonana w celu uzyskania wyższych świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Pozwany nie kwestionował przy tym faktu świadczenia przez odwołującą pracy na rzecz zainteresowanego od dnia 1 września 2013 roku.

Odwołująca N. C. natomiast podniosła, iż brak jest jakichkolwiek dowodów pozwalających na wyprowadzenie wniosku, że aneks z dnia 2 września 2013 roku zmieniający warunki pracy i płacy mógłby zostać uznany za czynność prawną nieważną, a jej wynagrodzenie ustalone w aneksie jest słuszne, godziwe i adekwatne do zwiększonego zakresu jej obowiązków pracowniczych.

Na wstępie wskazać należy, iż wprawdzie w prawie pracy obowiązuje zasada swobodnego kształtowania postanowień umownych, ale bezspornym pozostaje, iż wolność kontraktowa realizuje się tylko w takim zakresie, w jakim przewiduje to obowiązujące prawo. Wprawdzie z punktu widzenia art. 18§1 kp, umówienie się o wyższe od najniższego wynagrodzenie jest dopuszczalne, to należy pamiętać, że autonomia stron umowy w kształtowaniu jej postanowień podlega ochronie jedynie w ramach wartości uznawanych i realizowanych przez system prawa, a strony obowiązują nie tylko respektowanie własnego interesu jednostkowego, lecz także wzgląd na interes publiczny. Powyższe wynika przede wszystkim z treści art. 353¹ kc, który ma odpowiednie zastosowanie do stosunku pracy. Z kolei odpowiednie zastosowanie art. 58 kc pozwala na uściślenie, że postanowienia umowy o pracę sprzeczne z ustawą albo mające na celu jej obejście są nieważne, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, a sprzeczne z zasadami współzycia społecznego - nieważne bezwzględnie. W orzecznictwie Sądu Najwyższego, dotyczącym bezprawnych czynności prawnych prawa pracy, występują liczne odwołania do sankcji art. 58 kc (vide wyrok z dnia 22 stycznia 2004 roku, I PK 203/03, wyrok z dnia 28 marca 2002 roku, I PKN 32/01; wyrok z dnia 23 września 1998 roku, II UKN 229/98, czy wyrok z dnia 14 marca 2001 roku, II UKN 258/00).

Zatem dopuszczalność oceniania ważności treści umów o pracę według reguł prawa cywilnego, na podstawie art. 58 k.c. w związku z art. 300 k.p., nie jest w judykaturze kwestionowana.

Ocena wysokości wynagrodzenia umówionego przez strony stosunku pracy powstaje także na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych, w którym ustalanie podstawy wymiaru składki z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy oparte jest na zasadzie określonej w art. 6 ust. 1 i art. 18 ust. 1 w związku z art. 20 ust. 1 i art. 4 pkt 9, z zastrzeżeniem art. 18 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z tymi przepisami, podstawą składki jest przychód, o którym mowa w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych, a więc wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne, a w szczególności wynagrodzenie zasadnicze, wynagrodzenie za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty i wszelkie inne kwoty, niezależnie od tego, czy ich wysokość została ustalona z góry, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych

świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych (art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych).

Dla ustalenia wysokości składek znaczenie decydujące i wyłączne ma zatem fakt dokonania wypłaty wynagrodzenia w określonej wysokości. Należy jednak pamiętać, że umowa o pracę wywołuje skutki nie tylko bezpośrednio, dotyczące wprost wzajemnych relacji między pracownikiem i pracodawcą, lecz także dalsze, pośrednie, w tym w dziedzinie ubezpieczeń społecznych; kształtuje ona stosunek ubezpieczenia społecznego, określa wysokość składki, a w konsekwencji prowadzi do uzyskania odpowiednich świadczeń.

W związku z tym nadmiernemu uprzywilejowaniu płacowemu pracownika, które w prawie pracy mieściłoby się w ramach art. 353¹ kc, w prawie ubezpieczeń społecznych można przypisać - w okolicznościach każdego konkretnego wypadku - zamiar nadużycia świadczeń przysługujących z tego ubezpieczenia. Alimentacyjny charakter tych świadczeń oraz zasada solidaryzmu wymagają, żeby płaca - stanowiąca jednocześnie podstawę wymiaru składki - **nie była ustalana ponad granicę płacy słusznej, sprawiedliwej i zapewniającej godziwe utrzymanie oraz żeby rażąco nie przewyższała wkładu pracy, a w konsekwencji, żeby składka nie przekładała się na świadczenie w kwocie nienależnej.** Jest tak również dlatego, że choć przepisy prawa ubezpieczeń społecznych w swej warstwie literalnej odnoszą wysokość składek do wypłaconego wynagrodzenia, to w rzeczywistości odwołują się do takiego przełożenia pracy i uzyskanego za nią wynagrodzenia na składkę, które pozostaje w harmonii z poczuciem sprawiedliwości w korzystaniu ze świadczeń z ubezpieczenia, udzielanych z zasobów ogólnospołecznych.

Art. 18 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych - w związku z art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym oraz z przepisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. Nr 161, poz. 1106 ze zm.) - musi być zatem uzupełniony w ramach systemu prawnego stwierdzeniem, że podstawę wymiaru składki ubezpieczonego będącego pracownikiem stanowi wynagrodzenie godziwe, a więc należne, właściwe, odpowiednie, rzetelne, uczciwe i sprawiedliwe, zachowujące cechy ekwiwalentności do pracy. Ocena godziwości wynagrodzenia wymaga uwzględnienia okoliczności każdego konkretnego przypadku, a zwłaszcza rodzaju, ilości i jakości świadczonej pracy oraz wymaganych kwalifikacji (vide uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 listopada 1997 roku, U 6/96, oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1999 roku, I PKN 465/99). Takie rozumienie godziwości wynagrodzenia odpowiada kryteriom ustalania wysokości wynagrodzenia z art. 78§ 1 kp, który nakazuje ustalenie wynagrodzenia za pracę tak, aby odpowiadało w szczególności rodzajowi wykonywanej pracy i kwalifikacjom wymaganych przy jej wykonywaniu, a także uwzględniało ilość i jakość świadczonej pracy.

Wskazać przy tym należy, iż przepis art. 86 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych daje organowi rentowemu kompetencje do badania zarówno tytułu zawarcia umowy o pracę, jak i ważności jej poszczególnych postanowień i - w ramach obowiązującej go procedury zakwestionowania tych postanowień umowy o pracę w zakresie wynagrodzenia, które pozostają w kolizji z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierzają do obejścia prawa (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 roku w sprawie II UK 16/050). Zakład Ubezpieczeń Społecznych może więc kwestionować wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współżycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2009 roku w sprawie III UK 7/09). Realna możliwość takiej kontroli powstaje po przekazaniu przez płatnika składek raportu miesięcznego, przedkładanego zgodnie z art. 41 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W raporcie płatnik przedstawia między innymi dane o tytule ubezpieczenia i podstawie wymiaru składek oraz dokonuje zestawienia należnych składek na poszczególne ubezpieczenia. Dane te mogą być zakwestionowane zarówno przez ubezpieczonego, jak i przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. W ramach art. 41 ust. 12 i 13 ustawy Zakład Ubezpieczeń Społecznych może zakwestionować także wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współżycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa. Na podstawie art. 41 ust. 13 ustawy Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest również uprawniony do zamiany przekazanych przez płatnika składek informacji o

wysokości wynagrodzenia (vide uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2005 roku w sprawie II UZP 2/05).

W realiach sprawy jako bezpodstawne należy ocenić stanowisko pozwanego organu rentowego, iż określona przez zainteresowanego wysokość wynagrodzenia za pracę N. C. w aneksie z dnia 2 września 2013 roku – to jest w kwocie 2500,00 złotych miesięcznie – została ustalona ponad granicę pracy słusznej, sprawiedliwej, zapewniającej godziwe utrzymanie i, że jako taka jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. Organ rentowy nie przedstawił jakichkolwiek dowodów na poparcie swojego stanowiska, poza gołosłownym i nie mającym znaczenia w sprawie twierdzeniem, że okoliczności sprawy wskazują, że zostało ono wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współżycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa oraz, że trudno dać wiarę temu, iż nastąpiła tak znaczna zmiana etatu z dużym wzrostem wynagrodzenia po upływie zaledwie miesięcznego okresu zatrudnienia. W ocenie Sądu wynagrodzenie N. C. w wysokości 2500,00 złotych ustalone aneksem do umowy o pracę należy uznać za odpowiednie do rodzaju wykonywanej przez nią pracy, jej doświadczenia, wykształcenia oraz kwalifikacji. Nadto samo podejrzenie organu rentowego, że zmiana warunków pracy została dokonana w celu uzyskania wyższych świadczeń z ubezpieczeń społecznych nie może przesądzać o słuszności twierdzeń organu rentowego. Podejrzenie to nie dowód a organ rentowy nie przedstawił żadnych dowodów świadczących o tym, że zmiana warunków zatrudnienia odwołującej miała na celu uzyskanie wyższych świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Już sama argumentacja pozwanego zawarta w decyzji, iż umowa o pracę odwołującej w części dotyczącej wynagrodzenia jest nieważna ze względu na to, że jest ona sprzeczna z prawem, zasadami współżycia społecznego lub zmierza do obejścia prawa wskazuje jednoznacznie, iż pozwany nie potrafi przytoczyć jakichkolwiek konkretnych argumentów na poparcie stanowiska zawartego w zaskarżonej decyzji. Organ rentowy ograniczył się w tym względzie do przytoczenia treści wszystkich okoliczności wpływających na ważność czynności prawnej wymienionych w art. 58§1 do 3 kc. Tymczasem już z logicznego punktu widzenia nie jest możliwe, by przykładowo czynność niezgodna z prawem była jednocześnie czynnością zmierzającą do obejścia prawa. Takie stosowanie powołanego powyżej przepisu przez pozwanego, świadczy o jego całkowicie błędnym rozumieniu i braku umiejętności stosowania oraz o tym, iż pozwany nie ma jakiegokolwiek szczegółowej argumentacji na poparcie twierdzeń o rażąco wysokim wynagrodzeniu odwołującej.

Zauważyć należy, że odwołująca przed zatrudnieniem u zainteresowanego pracowała w kilku innych firmach zajmując się marketingiem i kontaktami z klientami, posiadała więc doświadczenie w pracy na zajmowanym przez nią stanowisku sprzedawcy. Nadto aneks zmieniający wysokość jej wynagrodzenia został zawarty w dniu 2 września 2013 roku, a odwołująca stała się niezdolna do pracy dopiero z dniem 7 października 2013 roku. Skorzystanie przez odwołującą ze zwolnienia lekarskiego uzasadnione było także problemami odwołującej z donoszeniem ciąży i ryzykiem przedwczesnego porodu.

Uwzględniając zatem powyższe, w tym nieprzedłożenie przez pozwanego jakichkolwiek dowodów pozwalających na poczynienie odmiennych ustaleń faktycznych i ocen oraz mając na uwadze wynagrodzenie, wykształcenie i doświadczenie odwołującej, należało uznać, iż określenie wynagrodzenia odwołującej w aneksie do umowy o pracę z dnia 2 września 2013 roku w wysokości 2500,00 złotych nie sposób uznać za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Brak zatem podstaw do obniżenia wynagrodzenia odwołującej do kwoty 1000,00 zł brutto, czyli do wynagrodzenia jakie odwołująca otrzymywała na podstawie umowy o pracę z dnia 24 lipca 2013 roku, albowiem nastąpiło zwiększenie obowiązków pracowniczych odwołującej w związku ze wzrostem zapotrzebowania na panele i drzwi oraz zwiększeniem zamówień, a zatem praca odwołującej w ramach 1/2 wymiaru czasu pracy była już niewystarczająca i odwołująca nie mogła wykonać w połowie wymiaru czasu pracy wszystkich powierzonych jej zadań.

Istotnym również pozostaje, iż wynagrodzenie ustalone w aneksie z dnia 2 września 2013 roku nie odbiegało znacznie od minimalnego wynagrodzenia za prace wówczas obowiązującego.

W stanie faktycznym sprawy nie sposób zatem uznać, by zgłoszenie N. C. do ubezpieczeń społecznych z podstawą wymiaru składek ustaloną od wysokości wynagrodzenia 2500,00 złotych dotyczyło zamierzonego krótkotrwałego wykonywania umowy o pracę za wysokim wynagrodzeniem. Wynagrodzenie przewidziane przez strony w aneksie do umowy o pracę z dnia 2 września 2013 roku i stanowiące podstawę wymiaru składek odwołującej jako pracownika

stanowiło zatem wynagrodzenie godziwe, a więc należne, właściwe, odpowiednie, rzetelne, uczciwe i sprawiedliwe oraz było ekwiwalentne do świadczonej przez nią pracy.

Zaznaczyć w tym miejscu ponownie należy, że zgodnie z przepisem art. 3 kpc strony i uczestnicy postępowania obowiązani są dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody. Przepis ten nie nakłada na sąd obowiązku dążenia do wykrycia prawdy obiektywnej bez względu na procesową aktywność stron. Wręcz przeciwnie rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 kpc). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 kpc), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 kpc) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 kc). Postępowanie cywilne (w tym i postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych) w polskim prawie opiera się na zasadzie kontradyktoryjności, co oznacza, że strony oferują dowody, natomiast zadaniem sądu jest rozstrzygnięcie sprawy na podstawie tych dowodów.

W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie odwołująca sprostowała powyższemu obowiązkowi, w sposób przekonywujący deprecjonując argumenty pozwanego organu rentowego. Ten ostatni natomiast nie przejawiał żadnej inicjatywy dowodowej. Przeprowadzone w przedmiotowej sprawie postępowanie dowodowe uzasadnia przyjęcie za podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne odwołującej umówionego w dniu 2 września 2013 roku wynagrodzenia za pracę.

Wobec ustalenia, że łącząca odwołującą umowa o pracę z dnia 24 lipca 2013 roku zmieniona aneksem z dnia 2 września 2013 roku, w części dotyczącej wysokości wynagrodzenia za pracę, jest zgodna z zasadami współżycia społecznego, a w szczególności z zasadą ekwiwalentności składek i świadczeń Sąd na podstawie art. 477¹⁴§ 2 kpc w pkt 1 orzekł jak w sentencji wyroku zmieniając zaskarżoną decyzję i uznając, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne odwołującej N. C. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek stanowiąc w okresie od lipca do listopada 2013 roku kwoty zadeklarowane przez płatnika składek.

O kosztach postępowania sąd orzekł w punkcie 2 sentencji wyroku na podstawie art. 98§ 1 kpc w zw. §2 ust. 1 i 2, §3 ust. 1 oraz §12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku, pozycja 461). Zgodnie z §2 ust. 1 w zw. z §12 ust. 2 rozporządzenia opłaty stanowiące podstawę zasądzenia przez sądy kosztów zastępstwa prawnego nie mogą być wyższe niż stawki minimalne, o których mowa w rozdziałach 3 i 4, niezależnie od wysokości tych opłat ustalonych w umowie między radcą prawnym a klientem, stawki minimalne wynoszą 60 zł, w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego. Stosownie do § 2 ust. 1 rozporządzenia Sąd może przyznać opłaty wyższe od minimalnych, jeżeli uzasadnia to rodzaj i stopień zawłości sprawy oraz niezbędny nakład pracy adwokata; nie mogą być one wyższe niż sześciokrotne stawki minimalne ust. 2. W myśl §3 ust. 1 tegoż rozporządzenia przy ustalaniu w umowie opłaty bierze się pod uwagę rodzaj i stopień zawłości sprawy oraz wymagany nakład pracy adwokata. Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, iż nie sposób przyjąć jakoby sprawa miała charakter szczególnie zawłej oraz jakoby nakład pracy pełnomocnika odwołującej był znaczący. Z uwagi na powyższe zasądził od pozwanego organu rentowego na rzecz odwołującej kwotę 60 zł, odpowiadającą minimalnej kwocie kosztów zastępstwa prawnego zgodnie z powołanymi przepisami oraz w kwocie 30 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego (opłata podstawowa od zażalenia za zarządzenie o zwrocie odwołania, pkt 2 wyroku). Sąd orzekł o kosztach postępowania zażaleniowego na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. oraz 108§1 kpc i obciążył nimi pozwanego, jako stronę przegrywającą proces, albowiem odwołująca poniosła koszty w postaci opłaty podstawowej od zażalenia.

SSO Łukasz Ruszkiewicz